

Brussel, 24 november 2022

Een eerste stap naar diepe berging van hoogradioactief en/of langlevend afval in België

Op 22 november 2022 werd in het Belgisch Staatsblad een koninklijk besluit gepubliceerd, dat de eerste reglementaire akte vormt met het oog op de formele vaststelling van een Nationale beleidsmaatregel voor het langetermijnbeheer van hoogradioactief en/of langlevend afval in België. Het bekrachtigt de principebeslissing voor diepe berging op Belgisch grondgebied, zoals aanbevolen door NIRAS, en legt de basis om in een later stadium en binnen een duidelijk kader de uitvoeringsmodaliteiten vast te stellen. Deze zullen geleidelijk worden bepaald tijdens een participatief, transparant en stapsgewijs besluitvormingsproces dat zal leiden tot de keuze van een of meer uitvoeringssites. België neemt zo zijn verantwoordelijkheid en stelt alles in het werk om te voorkomen dat onnodige lasten worden doorgeschoven naar de toekomstige generaties.

“De keuze van diepe berging is fundamenteel om NIRAS in staat te stellen haar opdracht inzake openbare dienstverlening volledig te vervullen. In 2023 zal een breed maatschappelijk debat worden georganiseerd om, aan de ene kant, de grote lijnen te bepalen van het besluitvormingsproces dat gepaard zal gaan met de uitvoering van diepe berging en, aan de andere kant, de beslissing te bevestigen of te wijzigen dat diepe berging in België een veilige beheeroplossing is in het kader van de omkeerbaarheid van de beslissing”, zegt Marc Demarche, directeur-generaal van NIRAS.

Het langetermijnbeheer van radioactief afval is een maatschappelijke uitdaging die ons allen aangaat. Een deel van dat afval, het zogenaamde hoogactieve en/of langlevende afval, ontstaat bij de productie van elektriciteit in kerncentrales, bij onderzoek, bij medische en andere nucleaire toepassingen.

Diepe berging

Voor hoogactief en/of langlevend afval is een eindbestemming nodig waarin het veel langer zal worden afgeschermd dan in om het even welke constructie die de mens tot op heden gebouwd heeft. Net als alle landen die een beleid voor het langetermijnbeheer van dit soort afval hebben, opteert België vandaag voor diepe berging, ook wel geologische berging genoemd. Alleen door dit afval in een geschikte stabiele geologische laag te bergen, kunnen we het gedurende honderdduizenden jaren volledig insluiten en isoleren van mens en milieu. Het is dan beschut tegen gevaren die het gevolg

kunnen zijn van toekomstige veranderingen in het aardoppervlak, in het klimaat of in onze samenleving. Na vijftig jaar onderzoek zijn wetenschappers in binnen- en buitenland het daarover eens.

Maatschappelijk debat

De principebeslissing voor diepe berging is de allereerste stap in een proces dat moet uitmonden in de keuze van een of meer sites waar een diepebergingsinstallatie gerealiseerd kan worden. Dat proces zal meerdere decennia in beslag nemen en een aantal beslissingen omvatten, waarvan de laatste de keuze van een of meer sites voor deze berging zal zijn. Om rekening te houden met alle relevante evoluties op het vlak van wetenschappelijke vooruitgang en technologische innovaties, alsook met de maatschappelijke waarden, kan elke beslissing heroverwogen worden.

In 2023 zal de Koning Boudewijnstichting een maatschappelijk debat organiseren met institutionele actoren, academici en deskundigen, maar ook met middenveldorganisaties en de bevolking, waarbij bijzondere aandacht zal worden besteed aan de jongere generatie. Dit debat zal bepalen op welke manier de principebeslissing voor diepe berging in de praktijk kan worden vertaald. Er zal met name een antwoord worden gezocht op de volgende vragen: Wat zijn de volgende beslissingen die moeten worden genomen? Wie bereidt deze beslissingen voor en hoe? Welke technische, financiële en maatschappelijke criteria maken het mogelijk terug te komen op een beslissing? Hoe zal de keuze van een of meer sites tot stand komen? Aan welke technische, maatschappelijke en veiligheidsvoorwaarden moet worden voldaan om een bergingsinstallatie te bouwen? Hoe kunnen we deze installatie controleren en het afval eventueel terugnemen? Bestaan er varianten voor diepe berging? Het zijn allemaal vragen die tijdens het maatschappelijk debat aan bod zullen komen.

Na afloop van het maatschappelijk debat moet NIRAS dus in staat zijn het tweede deel van de Nationale beleidsmaatregel, dat specifiek betrekking zal hebben op het besluitvormingsproces, aan de regering voor te stellen. Het zal ook dienen om de keuze voor diepe berging op Belgisch grondgebied indien nodig te bevestigen of te wijzigen.

Wat is NIRAS?

NIRAS is de Nationale instelling voor radioactief afval en verrijkte splijtstoffen die, sinds haar oprichting in 1980, verantwoordelijk is voor het beheer van al het radioactieve afval in België. De opdracht van de instelling bestaat erin de bevolking en het milieu doeltreffend te beschermen tegen de mogelijke gevaren van radioactief afval.
